

राष्ट्रिय विपद् बुलेटिन

मासिक

अंक: ०९

२०७९ पौष

नेपाल संवत् १९४३ थिंलाथ

December 2022

Website: www.bipad.gov.np/np/

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको आवश्यकतालाई विशेष प्राथमिकतामा राखेर काम हुँदै

ललितपुर गोदावरी नगरपालिका - ४ बडिखेलका बहुअपाङ्गता भएका श्याम बहादुर पहेरीको अपाङ्गतामैत्री बनाइएको घरको पिढी र संघार (बायाँ)। सुधार गर्नुअघिको अवस्था (माथि)

मन्त्रालय, राष्ट्रिय अपाङ्ग महासंघ लगायत सरोकारवाला निकायसहित समावेश रहेको कार्यदलले रणनीतिक कार्ययोजनाको मस्यौदामा काम गरिरहेको छ।

प्राधिकरणले विपद्का समयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति, महिला, बालबालिका र जेष्ठ नागरिकहरूको तत्काल उद्धार कार्यमा सहज होस् भन्ने हेतुले घरलौरी सूचना राख्ने कार्य अघि बढाइरहेको छ। विपद् पोर्टल (bipadportal.gov.np) मार्फत प्राधिकरणले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विस्तृत तथ्याङ्क संकलन गर्ने काम गरिरहेको हो। जसमा कुन घरमा कतिजना परिवार छन्? महिला तथा बालबालिका कति छन्? अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू कतिजना र कस्ता प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्ति छन्? जेष्ठ नागरिक कतिजना छन् जस्ता सूचनाहरू समावेश हुन्छ। यो सूचनाका आधारमा विपद्बारेको पूर्वजानकारी कसरी उहाँहरूसम्म पुर्याउनेदेखि विपद्का समयमा प्रभावित क्षेत्रका कुन घरमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति छन् र उहाँहरूको उद्धारमा कस्ता

(बाँकी पृष्ठ ५ मा...)

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले अपाङ्गताको विषयलाई प्राथमिकतामा राखेको छ। विपद्का घटनाबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू बढी प्रभावित हुने गरेको तथ्याङ्कलाई मध्यनजर गर्दै प्राधिकरणले यो विषयलाई विपद्का विभिन्न नीति र कार्यक्रमहरूमा एकीकृत गर्ने काम अगाडि बढाइरहेको छ।

यसै क्रममा प्राधिकरणले अपाङ्गतालाई

शीर्षकमै समेटिने गरी लैंगिक समानता, अपाङ्गता र सामाजिक समावेशीकरण (GEDSI-जेडसी) सम्बन्धी रणनीतिक कार्ययोजना तयार गरिरहेको छ। यसअघि, लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (GESI-जेसी) मात्र भनिदै आएकोमा प्राधिकरणले लैंगिक समानता, अपाङ्गता र सामाजिक समावेशीकरण अर्थात् जेडसीको अवधारणा विकास गरेको हो। जेसीभित्रै सबै समुदायलाई हाल्दा अपाङ्गताको विषय छुटेको

प्राधिकरणको ठहर छ। प्राधिकरणका सहसचिव अनिता निरौलाले भन्नुभयो- "अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको आफ्नै खालको बेग्लै आवश्यकता र समस्याहरू हुन्छन्। जेसीमात्र भनेर एउटै डालोमा हाल्दा उहाँहरूको विषय छुटिरहेका थिए। त्यसैले जेसी मात्र नभनेर जेडसी भन्यौं। अर्थात् अपाङ्गतालाई पनि शीर्षकमै राख्यौं।" गृह मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन

राष्ट्रसंघीय जलवायु सम्मेलन नेपालका लागि फलदायी

संयुक्त राष्ट्रसंघीय जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी सम्मेलन (कोप २७) नेपालका लागि फलदायी रहेको सरोकारवालाको तर्क छ।

'कार्यान्वयनका लागि सँगसँगै' भन्ने नाराका साथ इजिप्टको शर्म अल-शेखमा आयोजित सम्मेलन २०२२ नोभेम्बर २० मा सम्पन्न भएको हो।

०७९ मंसिर १२ गते वन तथा वातावरण मन्त्रालयले काठमाडौंमा आयोजना गरेको सम्मेलनको समीक्षा र आगामी बाटो विषयक कार्यक्रममा बोल्दै सरोकारवालाले सम्मेलनका निष्कर्षहरू फलदायी नै रहेको टिप्पणी गर्नुभयो।

सहभागीहरूले जलवायु सम्बन्धी वित्तीय दायित्व बढाउन धनी मुलुकहरू तयार हुनु, अनुकुलन कोष दोब्बर बनाउने निर्णय हुनु, जलवायुको छुट्टै वित्तीय व्यवस्थापन हुनु लगायतका निर्णयले नेपाललगायतका विकासशील राष्ट्रलाई फाइदा हुने धारणा राख्नुभयो। यसबाट

जलवायुका नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन हुने उहाँहरूको तर्क थियो।

कार्यक्रमका वक्ताहरूले आगामी वर्ष हुने २८औं कोपमा नेपालले प्रस्तुत गर्ने विषयहरूबारे अहिलेदेखि नै तयारी गरी आफ्ना एजेण्डालाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाउन पहल थालिनु पर्ने धारणा राख्नुभएको थियो।

राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य सलोनि सिंह प्रधानले "सम्मेलनमा नेपालका प्रतिनिधिले खेलेको भूमिकाको प्रशंसा गर्नुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "आगामी सम्मेलनमा अझ राम्रो गर्नका लागि आजैबाट तयारी थाल्न आवश्यक छ।"

कार्यक्रममा बोल्दै वन तथा वातावरण मन्त्रालयका सचिव डा. पेमनारायण कँडेलले २७औं कोप विश्वव्यापी रूपमा नै सफल भएको धारणा राख्नुभयो। कँडेलले भन्नुभयो, "नेपालले जलवायु न्यूनीकरणमा देखाएको

अग्रसरताले प्रशंसा बढेको छ। अब हामी जलवायु परिवर्तन नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा लाग्नुपर्छ।"

योजना आयोगका सचिव केवल भण्डारीले जलवायु परिवर्तनको योजना प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सबै निकायहरूबीच समन्वय जरुरी रहेकोमा जोड दिनुभयो।

वन तथा वातावरण मन्त्रालयअन्तर्गत जलवायु व्यवस्थापन महाशाखा प्रमुख डा. बुद्धिसागर पौडेलले सम्मेलनका उपलब्धि नेपालका लागि सकारात्मक रहेको बताउनुभयो। ■

२०७९ असोजको कर्णाली बाढी र पहिरोको

प्रारम्भिक प्रतिवेदनको सारांश

स्थिति अवलोकन

दशैलगतै २०७९ असोज १७ गतेबाट नेपालका विभिन्न भाग खासगरी कर्णाली प्रदेशमा अविरोल वर्षा भयो । कर्णालीको माथिल्लो भेगमा केही दिनसम्म लगातार अविरोल वर्षापछि गएको पहिरो र बाढीले करिब ५० जनाको ज्यान लियो भने हजारौं मानिस घरवारविहीन हुन पुगे । पहिरो र बाढीले सार्वजनिक तथा निजी सम्पत्तिमा ठूलो क्षति पुऱ्यायो ।

क्षतिका मुख्य कारणहरू

- लामो समयसम्मको अविरोल वर्षा
- पहाडी क्षेत्रको सतहमा जमेको पानी निकासको कमजोर व्यवस्थापन
- जोखिम बढाउने प्रकृतिको कृषि सिंचाइको प्रयोग
- नदी किनारको अतिक्रमण
- जोखिम अध्ययन विना जथाभावी सडक निर्माण

मुख्य सिफारिसहरू

- द्रुत क्षति मूल्याङ्कन गरी सुझाव गरिएका सम्बन्धित जिल्लाका स्थानीय हतमा थप भू-प्राविधिक, भूवैज्ञानिक र जलविज्ञान सम्बन्धी अध्ययन गर्ने ।
- पहिरो र बाढीको विस्तृत सर्वेक्षण, झोन सर्वेक्षणगायतका विधिबाट अति संवेदनशील क्षेत्रका

लागि पहिरोको सम्भावित नक्सा र जोखिम नक्सा तयार गर्ने ।

- भू-भौतिकीय परीक्षणहरू Electrical resistivity tomography-ERT र Seismic Refraction Tomography-SRT एवं उपसतह माटोको विशेषताहरू अध्ययन गर्ने ।
- सडक निर्माणका लागि गरिएको कटानलाई जोगाउने रिटेनिड पर्खालको प्रस्ताव गर्दा सडक निर्माणको भौगोलिक अध्ययन गरिनु पर्ने ।
- ठूला स्तरका सम्भावित घटनाहरूको विश्लेषण गर्न नदी, खोला र जलाधार क्षेत्रको विस्तृत जलविज्ञान अध्ययन गर्ने ।
- भविष्यमा हुने घटनाहरूबाट विद्यमान संरचनाहरूलाई जोगाउन तटबन्ध, चेक ड्याम, नदीको तीव्र बहाव नियन्त्रण गर्ने संरचनाहरू आदि निर्माणमा प्राथमिकता ।
- गेथ्यान बहाव कम गर्न र समस्याग्रस्त भिरालो भूभागबाट पानी निकास गर्न चेक ड्याम लगायतका संरचना निर्माण गर्ने ।
- समस्याग्रस्त सार्वजनिक संरचनाहरूको लागि बायो-इन्जिनियरिङ कार्यहरूसँगै ढल/नाली निकासका कार्यहरू सञ्चालन गर्ने ।

कुल क्षति (संरचना र संख्या)

जिल्ला	निजी आवास		मृत्यु	घाइते	हराइरहेका	विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी र अस्पताल	सार्वजनिक र सरकारी भवन	सडक र हिटने ट्रेल (कि.मि.)	पुलहरू, निलम्बन पुलहरू र क्रसिङहरू	माइक्रो हाइड्रोपावर र आपूर्ति लाइन	पानी आपूर्ति प्रणाली	सिंचाइ	धार्मिक संरचना (मन्दिर र मठ)
	पूर्ण क्षति	आंशिक क्षति												
हुम्ला	६८७	३१६	८	६	०	२७	५	७	५४	१३	८	२१	०	१
जुम्ला	१११७	२२७७	११	४	१	९०	६	३४	२०२	२११	३४	१५३	१०१	५४
कालिकोट	१५९५	५२३	८	२५	१५	१४०	१०	३५	१०१	४२	११	२७४	२५२	४९
मुगु	८८५	७९९	८	५	०	३४	०	९	११९	१२	१२	१२१	९९	३०
कुल क्षति	४,२८४	३,९१५	३५	४०	१६	२९१	२१	८५	४७६	२७८	६५	५६९	३५१	१३४

कुल अनुमानित क्षति (रकम रु. लाखमा)

जिल्ला	आवास र बस्ती	विद्यालय	अस्पताल र स्वास्थ्य पोस्ट	सडक र हिटने ट्रेल	पुल	मन्दिर	पानी आपूर्ति र ढल निकास	सिंचाइ	जलाविद्युत	पानी मिल	सार्वजनिक र सरकारी भवन	कृषि तथा खेतीयोग्य जमिन	नदी प्रशिक्षण कार्य र ढलान संरक्षण	कुल जम्मा (रु. लाखमा)
हुम्ला	४२२६	६१४	१८५	११७५	३८३	१०	४२१	०	३१०	०	२५०	४९	०	७६,२३
जुम्ला	९४१०	१११८	२५	२१९५	१२४१	८९	९५८	१०९२	१०९४	२०८	५३२	४०७६	५२३	२,२५,६०
कालिकोट	४८३०	१६९७	२०६	२८१८	८८३	२३२	१९२३	३६१०	५३१	०	३५५	०	३९७९	२,१०,६४
मुगु	४०९०	१०००	०	१४९९	९५७	१०८	६३३	३१७७	७२७	३६५	२८९	०	९३	१,२९,३७
कुल जम्मा (रु. लाखमा)	२,२५,५५	४४,२९	४,१६	७६,८७	३४,६३	४,३९	३९,३६	७८,७९	२६,६२	५७,३	१४,२६	४१,२६	४५,९५	६,४१,८४

विपदमा अपाङ्गतामैत्री नवप्रवर्तन र रुपान्तरित प्रविधि रिना चौधरी

२१ औं शताब्दी विज्ञान तथा प्रविधिको युग हो । आजको यस युगमा विज्ञान र प्रविधिले गुणस्तरीय जीवन कायम गर्न, आर्थिक विकासलाई सुदृढ बनाउन र सामाजिक रुपान्तरणमा महत्वपूर्ण र सकारात्मक भूमिका खेलेको छ । समयसँगै विज्ञान प्रविधिको विकासले विश्व एउटा सानो गाउँ जस्तै बन्न पुगेको छ । हामी दैनिक जीवनमा कार्यालयदेखि घरसम्म विज्ञान प्रविधिले घेरिएका हुन्छौं । नवप्रवर्तन प्रविधिले विशेषगरी अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको जीवनको स्तरोन्नतीमा झनै ठूलो सकारात्मक प्रभाव पारेको पाइन्छ । गुगल मिट र जुम जस्ता सफ्टवेयरले हिंडुलमा समस्या हुने हिलचेयर प्रयोगकर्ताहरूको दैनिक जीवनलाई छोटो समय र कम मेहेनतमा ठूलो उपलब्धी हुने गरी सघाएको छ । त्यस्तै गरी एनड्रोएड फोनमा गुगल एसिस्टन्ट र आइफोनमा सिरीले टाइपिङमा समस्या हुने अथवा हातसम्बन्धी समस्या भएका व्यक्तिहरूको लागि धेरै हदसम्म काम सहज बनाएको छ । दृष्टिविहीन व्यक्तिहरूले भ्वाइस मेल र दृष्टिविहीनमैत्री सफ्टवेयरको सहयोगले सेयर बजार मै कारोबार गरेको देख्दा अपत्यारिलो लाग्छ । खुट्टा नभएका व्यक्तिहरूले अटोमेटिक गाडी चलाएको देख्दा निकटतम भविष्यमा विज्ञान प्रविधिले अपाङ्गतामैत्री वातावरण सृजना गर्न ठूलो भूमिका खेल्न सक्छ भन्ने कुरामा दुईमत छैन ।

दिगो विकास हासिल गर्न र शान्ति र सुरक्षा कायम गर्न अपाङ्गता समावेशी मानव अधिकारको सुनिश्चितता गर्न आवश्यक हुन्छ । यस वर्षको नाराले Leave No One Behind को धारणालाई मध्यनजर गर्दै दिगो विकास लक्ष्यका मुख्यतः दुईवटा लक्ष्यहरू लक्ष्य ८-रोजगार र लक्ष्य १०-असमानता) मा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको पहुँचयुक्तताको लागि नवीन समाधानहरूको खोजीमा जोड दिएको पाइन्छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारको सुनिश्चितता गर्ने प्रतिबद्धता भनेको न्यायको विषय मात्र नभई साझा भविष्य (Common Future) को सवाल हो । बृद्धावस्था पनि एक किसिमको अपाङ्गताको प्रकार हो र एक दिन हामी सबै यो अवस्थाबाट गुज्रनु पर्छ ।

सामान्यतः विपद् र संकटकालीन अवस्थामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू सबैभन्दा धेरै जोखिममा पर्ने समूहभित्र पर्छन् । वातावरणीय तथा संस्थागत अवरोधको कारणले गर्दा यो समूह विपद्को अवस्थामा सबैभन्दा बढी बहिष्कृत हुन्छन् र पछि परिरहेका हुन्छन् । यो यथार्थलाई स्वीकार गर्दै हामीले कोही पनि नछुट्टुन भन्ने कुराको यकिन गर्न विपदमा अपाङ्गता समावेशीकरणका लागि हामीसँग वर्तमान स्थितिमा कस्ता रुपान्तरित नवप्रवर्तन समाधानहरू र साझेदारीहरू मौजुद छन् र भावी पुस्ताका लागि अत्याधुनिक सम्भावनाहरू कस्ता हुन सक्छ बुझ्न आवश्यक हुन्छ ।

नेपालको संविधानमा शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता अथवा अन्य कुनै आधारमा भेदभाव गरिने छैन भन्ने व्यवस्था गरिएको छ । नेपाल सरकारले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार र विकासका लागि अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासन्धि २००६ मा समेत पक्ष राष्ट्र बनेर हस्ताक्षर गरेको छ, जसमा

भौतिक वातावरण, सुविधा र सूचना तथा सञ्चारलाई पहुँचयुक्त बनाउने कुरा उल्लेख भएको छ । यस सन्धिको अनुमोदनपछि नेपाल सरकारले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारसम्बन्धी ऐन, २०७४ र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारसम्बन्धी नियमावली, २०७७ जारी गरेको छ । यस्तै विपद् जोखिम न्यूनीकरणको लागि सेन्डाई फ्रेमवर्क २०१५-२०३० का अनुसार महिला र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई विपद्ले असमान रूपमा प्रभावित पार्दछ । त्यसैगरी पेरिस जलवायु सम्झौताले पक्ष राष्ट्रहरूले जलवायु परिवर्तनलाई सम्बोधन गर्न कदम चाल्दा मानव अधिकार, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी आ-आफ्नो दायित्वलाई सम्मान, प्रवर्द्धन र विचार गर्नुपर्छ भन्ने कुरा उजागर गरेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा विपद्को जोखिममा रहेका महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, सीमान्तकृत वर्ग तथा समुदाय, असक्त तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई राहतको न्यूनतम मापदण्ड सम्बन्धी व्यवस्थामा समावेश गर्नु पर्ने र प्राथमिकता दिनु पर्ने उल्लेख भएको छ ।

“
सामान्यतः विपद् र
संकटकालीन अवस्थामा
अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू
सबैभन्दा धेरै जोखिममा पर्ने
समूहभित्र पर्छन्।”

यद्यपि अपाङ्गता समावेशी विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा तुलनात्मक रूपमा प्रगति भएको देखिए पनि अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूले विभिन्न स्तरमा समस्या र चुनौतीहरूको सामना गर्नु पर्ने अवस्था विद्यमान नै छ । उदाहरणमा लागि विपद् पूर्वसूचना प्रणाली र पूर्वतयारीका उपायहरू अपाङ्गतामैत्री बन्न सकेका छैनन् । विशेषगरी दृष्टिविहीन र श्रवणशक्तिविहीन व्यक्तिहरू विपद् पूर्वसूचनाको जानकारीबाट वञ्चित भइरहेका हुन्छन् । नेपालमा अटिजम भएका बालबालिकाको संख्या पनि उल्लेख्य छ । उनीहरूलाई विपद्को सूचना कसरी दिने अझ चुनौतीपूर्ण छ । आगलागी र बाढी जस्ता विपद्को समयमा दिइने पूर्वसूचना यस्ता व्यक्तिहरूसम्म पुगिरहेको हुँदैन । विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पश्चात अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई जोखिम न्यूनीकरणका प्रयासहरूमा सक्रिय रूपमा सहभागी हुन अपाङ्गता सहायक

प्रणालीको पनि अभाव छ । आपतकालीन अवस्था अथवा विपद्पछिको उद्धारको समयका र विपद्पछिका आश्रयस्थल लगायतका हाम्रा अधिकांश संरचनाहरू अपाङ्गतामैत्री भएको पाइँदैन । यसबाहेक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूमा बाह्य वातावरणीय परिस्थितिमा हुने परिवर्तनहरूलाई सामना गर्न र यस्ता परिवर्तनहरू प्रति आफूलाई अनुकूलित बनाउने क्षमताको कमी हुन्छ ।

नेपाल सरकारले शारीरिक, दृष्टिसम्बन्धी, श्रवणसम्बन्धी लगायत अपाङ्गताको प्रकारलाई १० किसिममा वर्गीकरण गरेको छ । फरक फरक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको फरक फरक आवश्यकताहरू हुन्छ । तसर्थ, एउटै प्रविधिले सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा समाहित गर्न सकिँदैन । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको आवश्यकतालाई पहिचान गरी विपद्को पूर्वतयारीको लागि पहुँचयोग्य पूर्वाधार, सहायक उपकरणहरू र नवप्रवर्तन रुपान्तरित यन्त्रहरू लगायतका क्षेत्रमा काम गर्नु अपरिहार्य छ । यसका लागि संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा अपाङ्गतामैत्री बजेट छुट्याउनु पहिलो आवश्यकता हो ।

यी सबै परिस्थितिका बीच राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू लक्षित कार्यक्रम गर्ने प्रयास गरिरहेको छ । प्राधिकरणले भूकम्पले प्रभावित भएका १४ वटा जिल्लाहरूमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको घर पुनर्निर्माण गर्दा अपाङ्गतामैत्री बनाउने प्रयास गरिरहेको छ । प्राधिकरणले हालसम्म काभ्रे, दोलखा, रामेछाप, धादिङ, गोरखा र लमजुङ जिल्लाका २२ वटा घरहरूलाई अपाङ्गतामैत्री बनाइसकेको छ । सो सन्दर्भमा घरहरूलाई अपाङ्गतामैत्री बनाउँदा के कस्ता कुरामा ध्यान पुर्याउनुपर्छ, त्यसको लागि प्राधिकरणले बहुप्रकोपीय दृष्टिकोणले “सबैका लागि पहुँचयुक्त घर निर्माण: अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका आवश्यक सम्बोधन” को तालिम पुस्तिका बनाएको छ । जसको माध्यमबाट सिकर्मी डकर्मीहरूले अपाङ्गतामैत्री घर बनाउनका लागि जानकारी प्राप्त गर्न सक्छन् । त्यसैगरी, प्राधिकरणले भूकम्पबाट प्रभावित २२९ जना लाभग्राहीहरूको आवश्यकतालाई पहिचान समेत गरेको छ । ती मध्ये केही लाभग्राहीहरूलाई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि हिलचेयर, मानव निर्मित हातखुट्टा प्राधिकरणले वितरण गरिसकेको छ भने बाँकी लाभग्राहीहरूलाई वितरणको तयारीमा छ । प्राधिकरणले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई विपद्को समयमा राहत र उद्धारमा प्राथमिकता दिनकै लागि विपद् पोर्टल सफ्टवेयरमार्फत् अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विस्तृत र स्पष्ट तथ्याङ्क संकलन गर्न प्रयासरत छ । विपद्को प्रत्येक चरण (phase) मा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई समाहित गर्न र उनीहरूको सहजीकरणको लागि प्राधिकरण अपाङ्गता क्षेत्रमा काम गर्न सधैं तत्पर छ । ■

(चौधरी राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणमा लैंगिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरणसम्बन्धी सम्पर्क-व्यक्ति हुनुहुन्छ ।)

विपद् पोर्टलको स्थानीयकरण सम्बन्धी तालिम सम्पन्न

धनगढी/ मंसिर २६ र २७ गते सुदूरपश्चिमको धनगढीमा 'विपद् सूचना व्यवस्थापन प्रणाली' सम्बन्धी दुईदिने तालिम सम्पन्न भएको छ । विपद्का सूचनाहरू स्थानीय तहबाटै केन्द्रीय प्रणालीमा समाविष्ट गर्ने सम्बन्धमा सहभागीहरूलाई तालिम दिइएको थियो ।

उक्त अवसरमा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका उपसचिव हिरादेवी पौडेलले प्राधिकरणले विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा गरिरहेका कामहरूबारे जानकारी गराउनुभयो । सुदूरपश्चिमको आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयका उपसचिव

विश्वदीप बेसाले सुदूरपश्चिममा बाढी, पहिरोका साथै भूकम्पको पनि जोखिम रहेको बताउनुभयो । केही समयअघि डोटी भूकम्पले सुदूरपश्चिम प्रदेशका चारवटा जिल्लाहरू डोटी, बैतडी, बझाङ्ग र अछामका घरहरूमा क्षति पुऱ्याएको बेसाले जानकारी गराउनुभयो ।

उहाँले भूकम्पको जोखिम रहिरहेको भन्दै सर्वसाधारणलाई यसबारे सचेत गराउन आवश्यक रहेकोमा पनि जोड दिनुभयो । विपद्बारेको सूचनाको उपलब्धता सहज नहुँदा पनि क्षति बढी हुने गरेको उहाँको भनाइ थियो ।

यसैगरी कैलालीका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी यज्ञराज जोशीले कैलालीमा प्रत्येक वर्ष बाढीले दुःख दिने गरेको बताउनुभयो । सर्वसाधारणलाई समयमै संभावित विपद्बारे सचेत गराउन सकिने खण्डमा क्षति कम हुने उहाँको भनाइ थियो । जोशीले आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरूलाई तथ्याङ्क प्रविष्ट गर्दा जिम्मेवार हुन सुझाव पनि दिनुभयो ।

तालिममा प्रदेश आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र-कैलालीसहित सुदूरपश्चिम प्रदेशका विभिन्न १५ वटा स्थानीय तहका सूचना प्रविधि अधिकृत र विपद् फोकल पर्सनहरूका साथै संयुक्त राष्ट्रसंघ सुदूरपश्चिम प्रदेश सम्पर्क तथा समन्वय एकाइका प्रमुखहरूको सहभागिता थियो ।

सहभागीहरूलाई युथ इनोभेसन ल्यावका तर्फबाट अविनाश सुवेदी र युएनडिपीका सूचना प्रविधि विज्ञ अरुण पौडेलले तालिम प्रदान गर्नुभएको थियो । सहभागीहरूले राखेका जिज्ञासाको जवाफ प्राधिकरणका अधिकृत दिपेश विडारीले दिनुभएको थियो । संयुक्त राष्ट्रसंघका सुदूरपश्चिम प्रदेश सम्पर्क तथा समन्वय एकाइका प्रमुख वैजन्ती गिरी सिंहले तालिमको महत्व र उद्देश्यबारे प्रकाश पार्नुभएको थियो । उक्त तालिम प्राधिकरणको आयोजना र युएनडिपीको प्राविधिक सहयोगमा सम्पन्न भएको हो । ■

बाढीबाट सुरक्षित आवास निर्माण सम्बन्धमा कार्यशाला

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण र सहर विकास मन्त्रालयको आयोजनामा बाढी उत्थानशील आवासका विकल्पहरूबारे एक दिने कार्यशाला सम्पन्न भएको छ ।

मंसिर ७ गते आयोजित कार्यशालामा सरकारी अधिकारीहरू एवं विज्ञहरूले स्थानीय ज्ञान तथा स्थानीय रूपमा उपलब्ध निर्माण सामग्रीमा आधारित बहु-प्रकोपीय उत्थानशील संरचना निर्माणमा जोड दिनुभयो ।

कार्यशालाका क्रममा बाढी उत्थानशील आवासका विद्यमान अभ्यासहरू, चुनौति तथा अवसरबारे प्यानल छलफल भएको थियो । उक्त छलफलको अध्यक्षता प्राधिकरणका सहसचिव रामेश्वर मरहट्टाले गर्नुभएको थियो । छलफलमा सहभागी विज्ञहरूले दिगो तथा उत्थानशील आवास समाधानहरूको खोजी एवं तिनलाई निर्माण संस्कृति, अभ्यास, संहिता तथा पाठ्यक्रमहरूमा समावेश गर्न सकिने संभावनाहरू रहेको बताउनुभयो ।

त्यसैगरी, नेपालमा बाढीबाट भवन तथा बस्तीहरूमा हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न अनुकूलन, अल्पीकरण, पूर्वतयारी तथा उद्धारका कार्यहरूका साथै पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना लगायतका विषयमा केन्द्रित समूह छलफल गरिएको थियो । त्यसक्रममा सहभागीहरूले विषय केन्द्रित अनुसन्धान, अध्ययन, आँकलन तथा छलफलको

आवश्यकतामा जोड दिनुभएको थियो ।

कार्यशालाको समापन मन्त्रालय राष्ट्रिय प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख अनिल पोखरेलले सामूहिक प्रयास र प्रमाणित स्थानीय प्रविधि तथा प्रकृतिमा आधारित निर्माण सम्बन्धी ज्ञानले आवास तथा समुदायको सुरक्षा गर्न सकिने धारणा राख्नुभयो ।

पोखरेलले मनसुनजन्य विपद्ले निम्त्याउने क्षतिको अध्ययन गरी सुरक्षित आवासको समाधान दिन प्राधिकरणका सहसचिवको संयोजकत्वमा एउटा टास्कफोर्स गठन गरिएको जानकारी दिनुभयो ।

कार्यक्रमको आयोजना पिपल इन निड, कम्प्युनिटी सेल्फ रिटायन्ट सेन्टर (सिएसआरसी), एनएचएसआरपी, ड्युरेवल सोलुसन्स र बेलायती दूतावास (युके एड) को प्राविधिक सहयोगमा भएको थियो । ■

छोटकरी

■ अष्ट्रियन प्रतिनिधिमण्डलद्वारा भेट

नेपाल लगायतका दक्षिण एसियाली राष्ट्रहरूका लागि अष्ट्रियन राजदूत विसर क्याथरिना (Wieser Katharina) नेतृत्वको टोलीद्वारा प्राधिकरणका उच्च अधिकारीहरूसँग मंसिर २९ गते शिष्टाचार भेट गरेको छ । त्यसक्रममा अष्ट्रियन टोलीद्वारा नेपालको विपद् व्यवस्थापनमा चासो व्यक्त भएको थियो ।

भेटका क्रममा राजदूत क्याथरिनाले संभावित विपद्मा पर्नसक्ने अष्ट्रियन पर्यटकहरूको सुरक्षा संवेदनशीलताका लागि अनुरोध गर्नुभयो ।

त्यसक्रममा, प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख अनिल पोखरेलद्वारा नेपालले विपद् व्यवस्थापनमा

गरिरहेका कामहरूबारे जानकारी गराउँदै नेपालमा आउने सबै देशका पर्यटक तथा पाहुनाको सुरक्षा तथा उद्धारका लागि गम्भीर रहेको बताउनुभयो । उक्त अवसरमा परराष्ट्र मन्त्रालयका प्रतिनिधिको पनि उपस्थिति थियो । ■

विपद्को तथ्य तथ्यांक

२०७९-०१-०१ देखि २०७९-०८-२९ सम्म

घटना संख्या
२६५२मृत्यु
३२४बेपत्ता
३३घाइते
७११प्रभावित परिवार
५०६७पशु चौपाया क्षति
२५४३घर क्षति
पूर्ण १५३८
आंशिक १८४०

अनुमानित क्षति (रु.)

१,५३,०८,३८,६०५

२०७९ मंसिरको संक्षिप्त विवरण

२०७९-०८-०१ देखि २०७९-०८-२९ सम्म

घटना संख्या
२८८मृत्यु
१५बेपत्ता
०घाइते
४८प्रभावित परिवार
३३७पशु चौपाया क्षति
२३५घर क्षति
पूर्ण ५१
आंशिक ७३

अनुमानित क्षति (रु.)

१७,४६,५०,०५०

२०७९ कार्तिकमा घटना अनुसारको क्षतिको विवरण

२०७९-०७-०१ देखि २०७९-०७-३० सम्म

आगलागी

घटना संख्या: २७४
मृत्यु: ११
बेपत्ता: ०
घाइते: २६

लेक लायू

घटना संख्या: ४
मृत्यु: २
बेपत्ता: ०
घाइते: ४

जनावर आक्रमण

घटना संख्या: २१
मृत्यु: २
बेपत्ता: ०
घाइते: १९स्रोत: <http://www.bipadportal.gov.np/>

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको...

उपकरणहरुको आवश्यक पर्छ भन्नेसम्मका तयारी गर्न सहज हुनेछ ।

यसैगरी प्राधिकरणबाट इ-लर्निङ्ग प्लेटफर्म पनि विकास गरिएको छ । इ-लर्निङ्ग प्लेटफर्ममा हाल विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन र लैङ्गिक समानता तथा समावेशीकरण सम्बन्धी दुईवटा पाठ्यक्रम समावेश गरिएको छ । विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी पाठ्यक्रमभित्र चारवटा सत्र (Modules) राखिएका छन् । लैङ्गिक समानता सम्बन्धी पाठ्यक्रमभित्र तीनवटा सत्र (Modules) राखिएका छन् । इन्टरनेटको माध्यमबाट सर्वसाधारणसम्म सहज रूपमा पहुँच पुर्याउने गरी तयार गरिएको यो प्लेटफर्मले विपद्बारेको बुझाईमा एकरूपता र स्पष्टता कायम गर्न प्राधिकरणको अपेक्षा छ ।

यसैगरी 'पहुँचयुक्त घर कार्यक्रम' मार्फत् प्राधिकरणले

भूकम्पबाट भत्केका घरहरुको पुनर्निर्माण गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको क्रियाकलापलाई सहज हुने तरिकाले संरचना निर्माण गरिरहेको छ । अपाङ्गतामैत्री घर निर्माणका लागि डकर्मीहरुलाई तालिम दिइएको थियो । हाल यो कार्यक्रम ६ वटा जिल्लामा सञ्चालित छन् । काभ्रे, लमजुङ्ग, धादिङ्ग, रामेछाप, दोलखा, ललितपुर जिल्लाका गरी २२ वटा घरहरुलाई अपाङ्गतामैत्री बनाइएको छ । यो कार्यक्रम पुनर्निर्माण प्राधिकरणबाट हस्तान्तरित भएर आएको हो ।

यसै वर्ष प्राधिकरणले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न उपकरण र कृत्रिम मानव अङ्गहरु राष्ट्रिय अपाङ्ग कोषलाई हस्तान्तरण गरेको छ । जसमा ह्वीलचेयर, बैशाखी, सेतो छडी, वाकर, लौरो, स्पाइनल-ब्रेस, नि-ब्रेस, कृत्रिम हातखुट्टा लगायतका छन् । यी अर्थोसिस सामग्रीहरु आवश्यकता अनुसार कोषले

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई उपलब्ध गराएको छ । यसैगरी प्राधिकरणले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GEDSI) लाई समावेश गर्ने सम्बन्धमा विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूसँग छलफल पनि गरिरहेको छ ।

प्राधिकरणको स्थापना भएदेखि नै ऐनले दिएको एक प्रमुख जिम्मेवारी अन्तर्गत प्राधिकरणले विपद्बारेको जानकारी दिने खालका सन्देशमूलक अडियो/भिडियो सामग्री उत्पादन गरी विभिन्न रेडियो, टेलिभिजन, अनलाइन, प्रिन्ट मिडियासहित प्राधिकरणको सामाजिक सञ्जालमार्फत् प्रकाशन र प्रसारण गर्दै आएको छ । यी सूचनामूलक सामग्रीहरुमा श्रवण र दृष्टिविहीनहरुको पनि पहुँच पुर्याउनेतर्फ ध्यान दिइएको छ । ■

हावाहुरीबाट जोगिन घर लगायतका संरचना बलियो बनाऔँ ।

डोटी र अछाममा अभिमुखीकरण

डोटीको सिलगढीमा मंसिर १४ मनसुनजन्य तथा आगलागीजन्य विपद्बाट क्षति भएका निजी आवास पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना अनुदान कार्यविधि र विद्वतीय सूचना प्रणाली सम्बन्धी १ दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी कल्पना श्रेष्ठको अध्यक्षता र दिपायल सिलगढी नगरपालिकाका नगर प्रमुख बाजी सिं खड्काको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न कार्यक्रममा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सबै स्थानीय तहका विपद् फोकल पर्सन, प्राविधिक, आईटी लगायतका कर्मचारीहरूको सहभागिता थियो । कार्यक्रम राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको आयोजना र जिल्ला प्रशासन कार्यालय डोटीको समन्वयमा सम्पन्न भएको हो ।

त्यसअघि, मंसिर १२ गते अछामको मंगलसेनमा मनसुनजन्य तथा आगलागीजन्य विपद्बाट क्षति पुगेका

निजी आवास पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना अनुदान कार्यविधि र विद्वतीय सूचना प्रणाली सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी रामदत्त पाण्डेको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सबै स्थानीय तहका विपद् फोकल पर्सन, प्राविधिक, इन्फर्मेसन टेक्नोलोजी (IT) लगायत विषयका कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी पाण्डेयले जिल्लामा रहेका मनसुन तथा आगलागीबाट प्रभावित घरधुरीहरूको विवरण विद्वतीय सूचना प्रणालीमा प्रविष्ट गरि लाभग्राहीहरूलाई छिट्टै रकम निकास गर्न सबैले आ-आफ्नो ठाउँबाट सहयोग गर्नुपर्ने उल्लेख गर्नुभयो । कार्यक्रम राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको आयोजना र जिल्ला प्रशासन कार्यालय अछामको समन्वयमा सम्पन्न भएको हो । ■

बैठक तथा भेटघाट

- 'Disaster Risk Financing and Insurance Program' का विषयमा मंसिर २१ गते विश्व बैंकका प्रतिनिधिहरूसँग प्राधिकरणका प्रतिनिधिहरूले छलफल गरेको छ । उक्त अवसरमा विपद्को जोखिम न्यूनीकरणका लागि शुरु गर्न लागिएको बिमा कार्यक्रमको स्वरूप र वित्तीय व्यवस्थापनका बारेमा छलफल भएको थियो । ■
- इजरायली राजदुतावासका Deputy Chief of Mission, Dana Fisher नेतृत्वको प्रतिनिधि मण्डलले मंसिर २१ गते प्राधिकरणका उच्च अधिकारीहरूसँग भेट गरेको छ । उक्त अवसरमा नेपाल र इजरायलमा विपद्को अवस्था र व्यवस्थापनमा भईरहेका प्रयासहरूबारे जानकारी आदान प्रदान भयो । ■
- प्राधिकरणका उच्च अधिकारीहरूसँग फ्रान्सेली राजदूतावासका Minister Counsellor and Head of the Regional Economic Service for South Asia, Mr. Benoit Gauthier नेतृत्वको प्रतिनिधि मण्डलले मंसिर २० गते शिष्टाचार भेट गरेको छ । भेटमा नेपालमा जलवायु परिवर्तनको असर, विपद्को अवस्था र जोखिम न्यूनीकरणमा भएका प्रयासबारे छलफल भएको थियो ।

उक्त अवसरमा Mr. Benoit ले नेपालसँग विपद् व्यवस्थापनमा

आपसी सहकार्य गर्न तयार रहेको धारणा व्यक्त गर्नुभयो । प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख अनिल पोखरेलले नेपालमा भूकम्पका साथै बाढी, पहिरो, चट्याङ्ग र आगलागी जस्ता विपद्को जोखिम बढी रहेको र प्राधिकरणले जोखिम न्यूनीकरणलाई प्राथमिकतामा राखेर काम गरिरहेको जानकारी गराउनुभयो । उक्त अवसरमा परराष्ट्र मन्त्रालयका प्रतिनिधिको पनि सहभागिता थियो । ■

- संखुवासभा जिल्लास्थित अरुण उपत्यकाको विपद् जोखिम व्यवस्थापन रोडम्यापको कार्ययोजनाबारे विश्व बैंकका प्रतिनिधिहरूसँग प्राधिकरण बीच मंसिर १९ गते विस्तृत छलफल सम्पन्न भएको छ । ■
- 'Terai River Basin Flood Risk Management Project' का बारेमा मंसिर १९ गते प्राधिकरणका उच्च अधिकारीले जलस्रोत तथा सिंचाई विभागका साथै जाइकाका प्रतिनिधिहरूसँग छलफल गर्नुभएको छ । ■

सर्वेक्षणपूर्व नोक्सानी तथा क्षतिसम्बन्धी अभिमुखीकरण

कार्तिक २३ गते बिहान सुदूर पश्चिम प्रदेशको खप्तड क्षेत्र केन्द्रविन्द बनाई गएको भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त डोटी, अछाम, बाजुरा र बझाङका निजी आवाससहित सार्वजनिक संरचनाहरूको विस्तृत क्षति अध्ययन गर्न जान लागेका इञ्जिनियरहरूका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम आयोजना गरिएको छ ।

मंसिर २५ गते आयोजित नोक्सानी तथा क्षतिको आँकलन सम्बन्धी अभिमुखीकरणमा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका उच्च अधिकारीहरू एवं विश्व बैंकका बरिष्ठ विपद् विज्ञहरूले

आँकलनको कार्य-पद्धति सम्बन्धी प्रशिक्षण दिनुभएको थियो ।

यसअघि, मंसिर १८ गते सार्वजनिक भवनहरूको बहुप्रकोपीय जोखिम आँकलनका प्राविधिक पक्षबारे प्राधिकरण र विश्व बैंकका प्रतिनिधिबीच छलफल भएको थियो । प्राधिकरणले १३ वटा जिल्लाका १४५ पालिकाका विद्यालय, स्वास्थ्यचौकी, कारागार लगायत ११ हजार भन्दा बढी संवेदनशील सार्वजनिक भवनहरूको Rapid Visual Screening प्रणालीमार्फत बहुप्रकोपीय जोखिम आँकलन गर्ने तयारी भइरहेको छ । ■

बाढी-पहिरोबारे चासो राखौं, चनाखो बनाउँ ।

राष्ट्रिय विपद् बुलेटिन

२०७९ पौष
December 2022 | ७

पुनर्लाभ परियोजनाको संयुक्त समन्वय समितिको बैठक

‘सहभागितामूलक ग्रामीण पुनर्लाभ परियोजना (PPRR)’ को संयुक्त समन्वय समिति (JCC) को तेस्रो बैठक मंसिर २८ सम्पन्न भयो । बैठकमा हालसम्मको कार्यक्रमको समीक्षा र भावी योजनाबारे छलफल भएको थियो ।

यस परियोजना अन्तर्गत सिन्धुपाल्चोक र

गोरखा जिल्लामा भूकम्प प्रभावितहरूको जीविकोपार्जनका साथै विपद्बारेको बुझाई अभिवृद्धिमा काम भइरहेको छ । परियोजना जाइकाको प्राविधिक सहयोगमा सञ्चालित छ । यसअघि, प्राधिकरणका सहसचिव रामेश्वर मरहट्टाको अध्यक्षतामा मंसिर २० गते परियोजनाको कार्यदलको बैठक सम्पन्न भएको थियो । ■

पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको दिगोपनमा जोड

प्राधिकरणसँगको समन्वयमा आवास पुनर्निर्माण तथा बस्ती पुनर्स्थापनाका क्षेत्रमा काम गरिरहेका विकास साझेदारका प्रतिनिधिहरूको त्रैमासिक बैठक सम्पन्न भयो । मंसिर ७ गते भएको बैठकमा विकास साझेदारहरू संस्थाका प्रतिनिधिहरूले पछिल्ला तीन महिनामा भए गरेका कार्यहरूका बारेमा प्रस्तुति गरेका थिए । उक्त अवसरमा प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख अनिल पोखरेलले पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको काम दिगो हुनुपर्ने र यसका लागि प्राधिकरणले सामूहिक कार्यमा विश्वास गर्ने धारणा व्यक्त गर्नुभयो । ■

बर्षा र बाढीबारे थाहा पाउन - ११५५

उद्धारका लागि मद्दत माग्नु - ११४९

आपतकालीन सम्पर्क नम्बरहरू

क्र. सं.	प्रदेश	जिल्ला	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी बल	क्र. सं.	प्रदेश	जिल्ला	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी बल
१	प्रदेश नं. १	भोजपुर	९८५२०१७७७७	९८५२०-१५५५५	९८५२७२२४५	४०	गण्डकी	मनाङ	९८५६०३७७७७	०६६-४४०१९९	९८५२७२५२१
२	प्रदेश नं. १	धनकुटा	९८५२०३७७७७७	०२६-५२०१५५	९८५२७२२४६	४१	गण्डकी	मुस्ताङ	९८५७६३७७७७	०६९-४४००९९	९८५२७२४७४
३	प्रदेश नं. १	इलाम	९८५२६०७७७७७	०२७-५२००२४	९८५२७२२४२	४२	गण्डकी	म्याग्दी	९८५७६२७७७७	०६९-५२०२७५	९८५२७२५९०
४	प्रदेश नं. १	झापा	९८५२६१७७७७७	०२३-४५५०८५	९८५२७२२४५	४३	गण्डकी	नवलपुर	९८५७०८७७७७	०७८-५४०१००	९८५२७२५१६
५	प्रदेश नं. १	खोटाङ	९८५२८०७७७७७	०३६-४२०१२१	९८५२७२२४७	४४	गण्डकी	पर्वत	९८५७६१७७७७	०६७-४२०२६२	९८५२७२०७९
६	प्रदेश नं. १	मोरङ	९८५२०५७७७७७	०२१-५२५३०१	९८५२७२१३६	४५	गण्डकी	स्याङ्जा	९८५६०४७७७७	०६३-४२०२८४	९८५२७२५१८
७	प्रदेश नं. १	ओखलढुंगा	९८५२८७७७७७७	०३७-५२०१७५	०३७-५२०६४२	४६	गण्डकी	तनहुँ	९८५६०६७७७७	०६५-५६०१९९	९८५२७२०९९
८	प्रदेश नं. १	पाँचथर	९८५२६२७७७७७	०२४-५२०१९९	९८५२७२२४०	४७	लुम्बिनी	कपिलवस्तु	९८५७०३७७७७	०७६-५६०४६५	९८५२७२१३७
९	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	९८५२०७७७७७७	०२९-५६०१९९	९८५२७२२५४	४८	लुम्बिनी	परासी	९८५७०४७७७७	९८५७०६५५६०	९८५२७२१३५
१०	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बू	९८५२८२७७७७७	०३८-५२०२५०	९८५२७२०३९	४९	लुम्बिनी	रूपन्देही	९८५७०७७७७७	०७१-५२०२००	९८५२७२१४४
११	प्रदेश नं. १	सुनसरी	९८५२०८७७७७७	०२५-५६०७२८	९८५२०६३२०१	५०	लुम्बिनी	अर्घाखाँची	९८५७००७७७७	०७७-४२०२९९	९८५२७२०५७
१२	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुंग	९८५२६३७७७७७	०२४-४६०१९९	९८५२७२२४१	५१	लुम्बिनी	गुल्मी	९८५७०१७७७७	०७९-५२०२३०	९८५२७२२८१
१३	प्रदेश नं. १	तेह्रथुम	९८५२०९७७७७७	०२६-४२०१२९	९८५२७२२६२	५२	लुम्बिनी	पाल्पा	९८५७०५७७७७	०७५-५२०५३६	९८५२७२५८०
१४	प्रदेश नं. १	उदयपुर	९८५२८१७७७७७	०३५-४२०२१५	९८५२७२२७२	५३	लुम्बिनी	दाङ	९८५७८०७७७७	०८२-५२०५५९	९८५२७२०८४
१५	मधेश	पर्सा	९८५५०७७७७७७	०५१-५२२२५१	९८५२२७१३२	५४	लुम्बिनी	प्युठान	९८५७८१७७७७	०८६-४२००३६	०८६-४६०४८८
१६	मधेश	बारा	९८५५०७७७७७७	०५३-५५०३९९	९८५२२७१५१	५५	लुम्बिनी	रोल्पा	९८५७८२७७७७	०८६-६८००९९	०४९-७५७८७३
१७	मधेश	रौतहट	९८५५०३७७७७७	०५५-५२०१७७	९८५२२७१३०	५६	लुम्बिनी	रूकुम-पूर्व	९८५७८६७७७७	९८७८०४८१	०८८-४१३०९७
१८	मधेश	सर्लाही	९८५४०७७७७७७	०४६-५२०८६६	९८५२२७१२९	५७	लुम्बिनी	बाँके	९८५८०२७७७७	०८१-५२६१९१	९८५२७२१३८
१९	मधेश	धनुषा	९८५४०७७७७७७	०४१-५२६०९९	९८५२७२१२७	५८	लुम्बिनी	बर्दिया	९८५८०३७७७७	०८४-४२०१९९	९८५२७२१३९
२०	मधेश	सिराहा	९८५२८३७७७७७	०३३-५२०००५	९८५२७२१२६	५९	कर्णाली	रूकुम-पश्चिम	९८५७८३७७७७	०८८-५३०१८७	९८५२२७६४६
२१	मधेश	महोत्तरी	९८५४०२७७७७७	०४४-५२०००९	९८५२७२१२८	६०	कर्णाली	सल्यान	९८५७८४७७७७	०८८-५००७०	०८८-५२०४१५
२२	मधेश	सप्तरी	९८५२८५७७७७७	०३१-५२१६३३	९८५२२७१४३	६१	कर्णाली	डोल्पा	९८५८३०७७७७	०८७-५५००५७	९८५२२७१८५
२३	बागमती	सिन्धुली	९८५४०६७७७७७	०४७-५२०५५५	९८५२७२६०२	६२	कर्णाली	हुम्ला	९८५८३१७७७७	०८७-६८०१३३	९८५२२७१५७
२४	बागमती	रामेछाप	९८५४०५७७७७७	०४८-५४००९९	९८५२७२५५६	६३	कर्णाली	जुम्ला	९८५८३२७७७७	०८७-५२००१३	०८७-५२०५०३
२५	बागमती	दोलखा	९८५४०१७७७७७	०४९-४२१३३३	९८५२७२५३७	६४	कर्णाली	कालिकोट	९८५८३३७७७७	०८७-४४००१३	०८७-४४०३३३
२६	बागमती	भक्तपुर	९८५२२१७७७७७	०१-६६१४८२१	९८५२७२०६७	६५	कर्णाली	मुगु	९८५८३३७७७७	०८७-४६००९९	९८५२२७२७६१
२७	बागमती	धादिङ	९८५२२४७७७७७	०१०-५२०२७९	९८५२७२४११	६६	कर्णाली	सुर्खेत	९८५८००७७७७	०८३-५२००२२	९८५२२७२०८३
२८	बागमती	काठमाडौँ	९८५२२०७७७७७	०१-४२६१८३३	९८५२७२०६८	६७	कर्णाली	दैलेख	९८५८०१७७७७	०८९-४२०११३	०८९-४१०२५५
२९	बागमती	काभ्रेपलान्चोक	९८५२२३७७७७७	०११-४९०२३०	९८५२७२०७५	६८	कर्णाली	जाजरकोट	९८५८०४७७७७	०८९-६८०२५५	०८९-४३०३५१
३०	बागमती	ललितपुर	९८५२२२७७७७७	०६६-५५२१२०७	९८५२७२०६६	६९	सुदूर पश्चिम	कैलाली	९८५८४२७७७७	०९१-५२११५०	९८५२२७१४२
३१	बागमती	नुवाकोट	९८५११४७७७७७	०१०-५६०३९९	९८५२७२५३५	७०	सुदूर पश्चिम	अछाम	९८५८४०७७७७	०९८-६२०२२०	९८५२२७३४९
३२	बागमती	रसुवा	९८५२२७७७७७७	०१०-५४०२००	९८५२७२२७५	७१	सुदूर पश्चिम	डोटी	९८५८४३७७७७	०९४-४२००९९	९८५२२७२०८७
३३	बागमती	सिन्धुपाल्चोक	९८५२२५७७७७७	०११-६२००८८	९८५२७२६०२	७२	सुदूर पश्चिम	बझाङ	९८५८४४७७७७	०९२-४२१००६	९८६४३२६५८२
३४	बागमती	चितवन	९८५५०१७७७७७	०५६-५२०९९९	९८५२२७१३४	७३	सुदूर पश्चिम	बाजुरा	९८५८४४७७७७	०९७-५५४०३१२	९८५२२७२७५२
३५	बागमती	मकवानपुर	९८५५०२७७७७७	०५७-५२३८११	९८५२२७५३२	७४	सुदूर पश्चिम	कंचनपुर	९८५८७३७७७७	०९९-५२११३६	९८५२२७१४१
३६	गण्डकी	बागलुङ	९८५७६०७७७७७	०६८-५२०२९९	९८५७६६८७००	७५	सुदूर पश्चिम	डडेलधुरा	९८५८७१७७७७	०९६-४२०१७६	९८५२२७२५१३
३७	गण्डकी	गोरखा	९८५६०५७७७७७	०६४-४२०२३७	९८५२२७२१७१	७६	सुदूर पश्चिम	बैतडी	९८५८७०७७७७	०९३-४२०२५०	९८५२२७२०८५
३८	गण्डकी	कास्की	९८५६००७७७७७	०६१-५२००३३५	९८५२२७२०८०	७७	सुदूर पश्चिम	दार्चुला	९८५८७२७७७७	९८५८७५४४५५	९७४४६९००७
३९	गण्डकी	लमजुङ	९८५६०१७७७७७	०६६-५२०१९८	९८५२२७२६१५						

एसिया सेल्टर फोरम २०२२ मा प्राधिकरणको सहभागिता

बंगलादेशको ढाकामा मंसिर १२ देखि १४ सम्म सञ्चालन भएको एसिया सेल्टर फोरम २०२२ मा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका सहसचिवद्वय अनिता निरौला र रामेश्वर मरहट्टा सहभागी हुनुभएको छ ।

'उत्थानशील आवास तथा बस्तीहरू' नारासहित आयोजना गरिएको सम्मेलनमा सहसचिव निरौलाले प्राधिकरणमार्फत् नेपालमा अभ्यास भइरहेका आवासका प्रावधानहरू तथा विपद् प्रभावितहरूको आवास पुनर्निर्माणमा भइरहेको सहयोगबारे

प्रस्तुतीकरण गर्नुभएको थियो ।

त्यसैगरी, सहसचिव मरहट्टाले २०७२ को भूकम्पबाट प्राप्त पुनर्स्थापनाका सिकाइहरूबारे आफ्नो प्रस्तुति राख्नुभयो । त्यसक्रममा उहाँले प्राधिकरणले विकास गरिरहेको विपद् उत्थानशील नेपाल राष्ट्रिय कार्यढाँचाका मुख्य प्राथमिकता क्षेत्रहरूबारे पनि जानकारी गराउनुभयो ।

सम्मेलनमा नेपालबाट गृह मन्त्रालय, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागका प्रतिनिधिहरूको पनि सहभागिता थियो ।

त्यसैगरी, प्राधिकरणको समन्वयमा आवास तथा बस्ती उत्थानशीलताको क्षेत्रमा काम गरिरहेको राष्ट्रिय आवास तथा बस्ती उत्थानशील समन्वय मञ्च (NHSRP) का राष्ट्रिय संयोजक मिनार थापा मगरले एसिया सेल्टर फोरमको २०३० सम्मको दूरदृष्टि, ध्येय तथा लक्ष्यहरूमाथि प्रकाश पार्नुभएको थियो ।

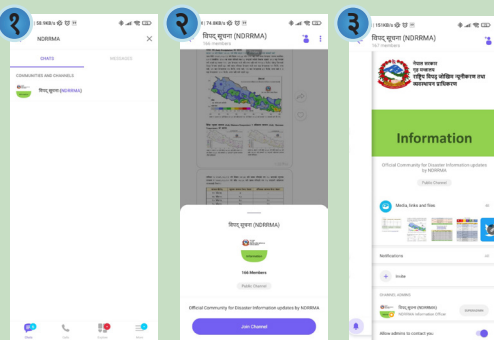
सम्मेलनमा आवास तथा बस्तीसँग सम्बन्धित एसिया क्षेत्रका राम्रा अभ्यास, सिकाइ, तथा चुनौती एवं कार्यान्वयनमा ल्याइएका कार्यक्रमका विषयमा समेत छलफल भएको थियो । त्यसक्रममा प्रस्तुतीकरण, समूहगत छलफल, घटना

अध्ययन, खुला सत्रमार्फत् आवास तथा बस्तीसँग केन्द्रित प्राविधिक सत्रहरू आयोजना गरिएका थिए । सम्मेलनपश्चात् बंगलादेशको विपद् व्यवस्थापन विभागको समन्वयमा घरबारविहीन तथा भूमिहीनलाई आवास उपलब्ध गराउने बंगलादेशको सफल आवास परियोजना 'आश्रय प्रोकोल्यो' को स्थलगत भ्रमण आयोजना गरिएको थियो ।

एसिया सेल्टर फोरमले सरकारलाई आवास तथा बसोबासमा लगानी बृद्धि गर्न पैरवी गर्दछ । फोरमले एसिया प्रशान्त क्षेत्रका सरकार, दाता, विकास साझेदार, सेल्टर क्लष्टर संयन्त्रहरू एवं मानवीय संस्थाहरू बीच समन्वय, सहकार्य गर्न तथा असल अभ्यासहरू आदानप्रदान गर्न मद्दत गर्दै आएको छ । त्यसैगरी, आवाससम्बन्धी अध्ययन गर्ने अध्येता तथा सङ्घसंस्थालाई एक ठाउँमा ल्याई सञ्जाल स्थापना गर्न प्रयास पनि गरिरहेको छ । सम्मेलन बंगलादेशको विपद् व्यवस्थापन तथा राहत मन्त्रालय र विपद् व्यवस्थापन विभागको आयोजनामा भएको हो जसलाई एसिया सेल्टर फोरमले प्राविधिक र आर्थिक सहयोग गरेको थियो । ■

भाइबरमा विपद् सूचना

विपद् जोखिमका चेतावनी, सार्वजनिक चासोका विषयहरू एवं जनचेतनामूलक सामग्रीका लागि प्राधिकरणद्वारा संचालित भाइवर ग्रुप 'विपद् सूचना (NDRRMA)' मा जोडिनुहोस् । यसका लागि निम्न QR कोड स्क्यान गरी वा NDRRMA सर्च गरी जोडिन सक्नुहुनेछ ।

Scan QR Code

शीतलहरको समयमा जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, बिरामी, अपाङ्गता भएका र गर्भवतीहरू बढी जोखिममा हुन्छन् । उनीहरूलाई चिसोबाट बचाउन विशेष सतर्कता अपनाऔं ।

- समयमै न्यानो कपडाको जोहो गरौं ।
- शीतलहरको समयमा घरबाहिर खुला स्थानमा धेरै समय नबिताऔं ।
- घरबाहिर निस्कदा न्यानो कपडा लगाऔं ।
- रातको समयमा कम्बल, सिरकजस्ता न्यानो ओढ्ने ओढौं ।
- राति सुत्दा शरीरका साथै अनिवार्य रूपमा टाउको, छाती ढाक्ने गरौं ।
- शीतलहरका बेला आगो तापेर शरीरलाई न्यानो राखौं ।
- चिसो मौसममा तातो झोलिलो खानेकुरा र तातो पानी, समय समयमा पिउँदै गरौं ।

प्राविधिक सहायता: राष्ट्रिय आवास तथा बस्ती उत्थानशील समन्वय मञ्च

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
सिंहदरबार, काठमाडौं